

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: X, narozený X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 3. 2025, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 12. 3. 2025, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 10. 2024, č. II, č. j. X1. Tímto rozhodnutím žalovaná nevyhověla žádosti žalobce a dále snížila žalobci výši invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně na invaliditu prvního stupně ode dne 6. 12. 2024. A to s odkazem na posudek Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 27. 9. 2024, podle něhož je žalobce nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně a jeho pracovní schopnost poklesla o 35 %.

2. V žalobě žalobce namítal, že jeho zdravotní stav nebyl IPZS správně posouzen. Jeho zdravotní stav se v poslední době zhoršil, a proto také žádal o zvýšení invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně. Invalidní důchod mu neměl být snížen. Odkázal na vyšetření CT, které prokázalo vyhržlou ploténku. Má silné bolesti zad v oblasti beder. Podstoupil další operace, má další zdravotní obtíže. Je po transplantaci jater.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě setrvala na svém rozhodnutí a žalobu navrhla zamítnout. Odkázala na posudek o invaliditě ze dne 27. 9. 2024, vypracovaný pro účely námitkového řízení. Z něj plyne, že žalobce je invalidní pro invaliditu druhého stupně podle ust. § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 35 %. Podle žalované z žaloby zřejmě plyne, že žalobce nesouhlasí s medicinským posouzením svého zdravotního stavu. S ohledem na to navrhla žalovaná důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „Posudková komise MPSV“).
4. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.
5. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění *„Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.“*
6. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění *„Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.“*
7. Podle odstavce 3 téhož ustanovení se *„pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činností. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“*
8. Podle odstavce 4 téhož ustanovení se *„při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,*
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,*
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,*
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,*
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,*
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,*
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.“*

9. Stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., ze dne 9. října 2009, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.
10. Podle § 2 odst. 3 citované vyhlášky je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.
11. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise MPSV (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu – k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS.
12. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003–54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
13. Krajský soud si proto vyžádal, aby posudková komise MPSV, odbor posudkové služby v Hradci Králové, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce.
14. Z posudku Posudkové komise MPSV ze dne 25. 9. 2025, ev. č. SZ/2025/705-HK-28 soud zjistil, že v Posudkové komisi MPSV zasedal jako odborný lékař klinických oborů interní lékařství doc. MUDr. X2, Ph.D. Posudková komise MPSV vycházela při zpracování posudku ze spisové dokumentace vedené pro žalobce u Lékařské posudkové služby OSSZ Pardubice, ze spisové dokumentace vedené pro žalobce u České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Hradec Králové, oddělení lékařské posudkové služby, a dále ze zdravotní dokumentace žalobce od praktické lékařky žalobce MUDr. X3, z dalších odborných nálezů vyjmenovaných v posudku.

15. Lze shrnout, že Posudková komise MPSV zpracovala posudek v řádném složení, za účasti lékaře z oboru posudkového lékařství a z oboru interní lékařství (medicínská specializace odborného klinického lékaře odpovídá dominantnímu zdravotnímu postižení žalobce). Posudková komise měla k dispozici kompletní posudkovou dokumentaci obsahující celou řadu odborných lékařských nálezů. Posudková komise MPSV tudíž měla dostatečné množství aktuálních podkladů k tomu, aby se objektivně vyjádřila k rozsahu a k intenzitě zdravotních postižení, jimiž žalobce ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí trpěl.
16. Dle shora označeného posudku posudková komise MPSV na svém zasedání dne 25. 9. 2025 dospěla k závěru, že pracovní schopnost žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla k datu vydání napadeného rozhodnutí o 50 %. V daném případě se jedná o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Vznik invalidity byl stanoven dnem 27. 9. 2024, a to trvale. Posudková komise uvedla, že k uvedenému datu byl zdravotní stav žalobce dříve IZPS posouzen nedostatečně, nebyl zohledněn stav po ortotopické transplantaci jater.
17. Posudek Posudkové komise MPSV hodnotí soud jako jednoznačný, určitý, srozumitelný, úplný a přesvědčivý (neboť se v něm posudková komise vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi, vyhodnotila potíže udávané žalobcem, reagovala na jeho námítky a své posudkové závěry náležitě zdůvodnila), a proto z něj soud při rozhodování vycházel. Závěry posudku v podstatné rovině korespondují s osobními tvrzeními žalobce, jež jsou podloženy objektivizovanými lékařskými zprávami popisujícími jeho zdravotní stav.
18. Protože se dle citovaného posudku Posudkové komise MPSV jedná u žalobce o pokles pracovní schopnosti o 50 %, nelze než uzavřít, že skutkový stav, který žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí (pokles pracovní schopnosti ve výši 35 %), ve světle závěrů posudku Posudkové komise MPSV neobstojí (srov. § 3 správního řádu). Žaloba tak byla důvodná, a proto soud žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I). V dalším řízení tak bude třeba, aby žalovaná opětovně posoudila a vyhodnotila zdravotní stav žalobce stran poklesu pracovní schopnosti, přičemž bude vycházet ze závěrů posudku vypracovaného Posudkovou komisí MPSV ze dne 25. 9. 2025, ev. č. SZ/2025/705-HK-28. Bez kontrolní prohlídky – trvale.
19. Právním názorem, který vyslovil soud v tomto zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaná vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
20. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalovaná ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšnému žalobci podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly, a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 5. listopad 2025

Jaroslav Vávra, v. r.
soudce